

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 282/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. K., R., zastúpeného advokátom JUDr. L. C., R., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s namietaným porušením základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky „*opatrením*“ prezidenta Slovenskej republiky sp. zn. 1990-2009-BA z 22. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2009 doručená sťažnosť JUDr. V. K., R. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojitosti s namietaným porušením základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy „*opatrením*“ prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) sp. zn. 1990-2009-BA z 22. mája 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ zastával na Okresnom súde Rimavská Sobota funkciu sudcu. Rozsudkom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3 T 131/2008 z 24. novembra 2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 61/09 z 2. apríla 2009 bol odsúdený pre trestný čin (kvalifikovaný ako úmyselný trestný čin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov k peňažnému trestu a k trestu zákazu činnosti, ktoré riadne vykonal.

Sťažovateľ poukazuje na § 92 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v spojení s § 32 písm. d) a g) citovaného zákona, podľa ktorého sa peňažný trest a trest zákazu činnosti ich vykonaním zahľadujú a následne v zmysle § 93 ods. 1 citovaného zákona sa hľadá na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

Sťažovateľ uvádza, že napriek tejto skutočnosti Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) svojím uznesením č. 524 zo 7. apríla 2009 navrhla prezidentovi, aby ho z funkcie sudcu odvolal. K tomuto návrhu sa sťažovateľ vyjadril listom z 15. apríla 2009 adresovaným prezidentovi, ktorý však návrh súdnej rady akceptoval a listom z 22. mája 2009 sp. zn. 1990-2009-BA mu oznámil, že ho z funkcie sudcu odvoláva.

Sťažovateľ argumentuje, že v jeho prípade došlo k porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, keď mu z titulu jeho postavenia – funkcie sudcu *„bolo odopreté právo prislúchajúce každému inému prameniace zo zahľadenia trestu“*. Podľa jeho názoru týmto postupom *„bol poškodený aj na svojom práve v zmysle čl. 30/4 Ústavy SR, podľa ktorého každému prislúcha právo za rovnakých podmienok na prístup k voleným a iným verejným funkciám“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ v závere žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil, že *„opatrením“* prezidenta sp. zn. 1990-2009-BA z *„15. apríla 2009“* bolo porušené *„jeho základné právo“* podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj *„čl. 30 ods. 1“* ústavy, toto *„opatrenie“* zrušil a vrátil vec

prezidentovi na ďalšie konanie a rozhodnutie a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 €, ako aj trovy konania.

Ústavný súd sa v rámci preskúmania sťažnosti najprv vysporiadal, bez toho aby sťažovateľa vyzýval na opravu podania, s viacerými zrejmyimi nesprávnosťami sťažnosti.

V prvom rade ide o uvedenie nesprávneho dátumu vydania „opatrenia“ prezidenta v petite sťažnosti – 15. apríl 2009 (z tohto dátumu pochádza vyjadrenie, ktoré sťažovateľ adresoval prezidentovi), keďže z obsahu odôvodnenia sťažnosti a z oznámenia Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky vyplýva, že správnym dátumom v tomto prípade je 22. máj 2009. Takisto z obsahu odôvodnenia sťažnosti v súvislosti s namietaným porušením čl. 30 ústavy je zrejmé, že sťažovateľ špecifikáciu porušenia základného práva opiera o ods. 4 tohto článku, o ktorom sa zmiňuje v bode III svojho podania, no v petite mylne uvádza ods. 1 uvedeného článku ústavy.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj porušenie základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu (ale aj iného orgánu verejnej moci) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Porušenie označených článkov ústavy vidí sťažovateľ v tom, že z dôvodu svojho postavenia – funkcie sudcu bol vzhľadom na okolnosti jeho odvolania z funkcie znevýhodnený, lebo právo vyplývajúce zo zahľadania trestu, keď sa na páchatel'a hľadá akoby nebol odsúdený, „*prislúchajúce každému inému*“ bolo jemu odopreté.

Ústavný súd preskúmal okolnosti prijatého „opatrenia“ prezidenta sp. zn. 1990-2009-BA z 22. mája 2009, aby zistil, či účinky výkonu právomoci prezidenta v tomto konkrétnom prípade sú zlučiteľné s limitmi sťažovateľom označeného čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 30 ods. 4 ústavy, ktorých porušenie namieta.

Podľa § 32 Trestného zákona druhmi trestov, ktoré za spáchané trestné činy môže súd uložiť páchatelovi, ktorý je fyzickou osobou, sú podľa písm. d) peňažný trest a podľa písm. g) trest zákazu činnosti.

Podľa § 92 ods. 2 Trestného zákona ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b) až k), k zahladeniu dochádza ich vykonaním.

Podľa § 93 ods. 1 Trestného zákona ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) za sudcu môže byť vymenovaný občan, ktorý „okrem iných predpokladov“ podľa písm. d) je bezúhonný a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu sudcu bude riadne vykonávať.

Podľa § 5 ods. 5 zákona o sudcoch za bezúhonnú sa na účely tohto zákona nepovažuje fyzická osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin, a to aj v prípade, ak jej bolo odsúdenie za úmyselný trestný čin zahladené, alebo na ktorú sa hľadá, akoby nebola pre takýto trestný čin odsúdená podľa osobitného predpisu.

Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch prezident na návrh súdnej rady sudcu odvolá na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin.

V zmysle judikatúry ústavného súdu ustanovenie čl. 12 ods. 1 ústavy všeobecne vylučuje diskrimináciu fyzickej alebo právnickej osoby. Jeho aplikácia však nie je možná

bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu alebo orgánu štátnej správy na základné právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 34/96).

Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má všeobecný, deklaratívny charakter, a nie charakter základného ľudského práva a slobody. Jeho použitia sa možno dovoľávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd uvedených v ústave (I. ÚS 17/99).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ako porušenie základných práv garantovaných ústavou.

V zmysle citovanej judikatúry však tieto články neobsahujú konkrétne základné práva alebo slobody, a preto ústavný súd preskúmal ich namietané porušenie v spojitosti s ochranou konkrétneho základného práva, a to základného práva garantovaného čl. 30 ods. 4 ústavy.

Inštitút zahľadania odsúdenia je zákonnou fikciou, v dôsledku ktorej sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený. Jeho účelom je umožniť, aby sa pri splnení určitých podmienok odstránili nepriaznivé dôsledky odsúdenia, ktoré trvajú aj po výkone trestu a ktoré by mohli odsúdenému sťažovať jeho uplatnenie v ďalšom živote.

V súvislosti s výkonom funkcie sudcu je však podľa zákona o sudcoch upravujúceho vznik a zánik funkcie sudcu táto zákonná fikcia prelomená v záujme toho, aby súdna právomoc bola zverená do rúk morálnych autorít poskytujúcich záruky spravodlivého, nezávislého a nestranného rozhodovania. Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch prezident na návrh súdnej rady sudcu odvolá v prípade právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin. Uznesenie súdnej rady č. 524 zo 7. apríla 2009 a naň nadväzujúci výkon právomoci prezidenta vychádzajú zo systematického výkladu citovaného ustanovenia zákona o sudcoch, teda z jeho interpretácie v širších súvislostiach. V zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 písm. d) zákona o sudcoch je jedným z predpokladov

na vymenovanie sudcu bezúhonnosť občana, ktorý má byť na návrh súdnej rady prezidentom za sudcu vymenovaný. Táto podmienka podľa odseku 4 citovaného paragrafu nie je splnená, ak bola fyzická osoba právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin, a to aj v prípade, keď jej bolo odsúdenie zahladené. Logicky z toho vyplýva skutočnosť, že keď zákon o sudcoch aj zahladené predchádzajúce odsúdenie považuje za prekážku pre výkon funkcie sudcu, musí byť odsúdenie, hoci aj zahladené, ku ktorému došlo v priebehu výkonu tejto funkcie, dôvodom na odvolanie z funkcie, lebo by podmienka bezúhonnosti ako jeden z predpokladov pre výkon sudcovskej funkcie nebola splnená.

Návrh súdnej rady a naň nadväzujúce „*opatrenie*“ prezidenta boli teda prijaté za splnenia podmienok predpokladaných ustanovením § 18 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch (právoplatné odsúdenie pre úmyselný trestný čin, hoci aj zahladené) a ako také zodpovedajú ústavne konformnému výkladu relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu, preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2009